

Pierwsza praca – wszystko co powinieneś wiedzieć o umowie zlecenia i umowie o dzieło

➤ **Umowa zlecenia**

jest umową cywilnoprawną uregulowaną w Kodeksie cywilnym. Z uwagi na fakt, że do tej umowy nie mają zastosowania przepisy Kodeksu pracy, osobie wykonującej zlecenie przysługują tylko takie prawa, jakie bezpośrednio wynikają z treści umowy.

Jednak pracodawca korzystający z usług świadczonych na podstawie umów cywilnoprawnych jest zobowiązany do zapewnienia właściwej ochrony zleceniobiorcom. Rodzaj umowy nie zwalnia bowiem od obowiązku zagwarantowania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy tak wobec pracowników, jak i zleceniobiorców.

➤ **Umowa zlecenia - definicja**

Przez umowę zlecenie przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. W umowie zlecenia ważny jest fakt wykonywania pracy na rzecz zleceniodawcy, która niekoniecznie będzie prowadzić do określonego rezultatu. Umowa zlecenie powinna być zawarta na piśmie i podpisana przez obydwie strony - zleceniobiorcę i zleceniodawcę. Zaletą tej umowy jest swoboda w zakresie ustalenia miejsca, czasu i sposobu wykonywania zadania.

➤ **Umowa zlecenie - stawka godzinowa**

Odgórnie ustalona wysokość minimalnego wynagrodzenia obowiązuje w odniesieniu do umów zleceń, w formie minimalnej stawki godzinowej. Wysokość stawki godzinowej jest ściśle związana z wysokością minimalnego wynagrodzenia za pracę i będzie się zmieniać wraz ze zmianą wysokości tego wynagrodzenia.

➤ **W roku 2023 wysokość minimalnej stawki godzinowej wynosi 22,80 zł brutto za godzinę.**

➤ **Umowa zlecenie - składki**

Przedsiębiorca, zatrudniając zleceniobiorcę na podstawie umowy zlecenie, powinien pamiętać, iż w przypadku takiej umowy istnieje obowiązek naliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne do ZUS-u. Zleceniodawca zwolniony jest z odprowadzania składek społecznych za zleceniobiorcę, dopiero w momencie, kiedy zleceniobiorca posiada inne tytuły do ubezpieczenia, których kwota jest równa lub wyższa niż minimalna krajowa. W takim przypadku obowiązkowo opłacana będzie jedynie składka zdrowotna.

➤ **W przypadku zatrudnienia studenta, który nie ma ukończonych 26 lat, zleceniodawca nie ma obowiązku zgłoszenia go do ubezpieczeń ZUS.**

Zgłoszenia do składek ZUS należy dokonać w ciągu 7 dni od rozpoczęcia umowy zlecenie, dokonując tego na formularzu zgłoszeniowym ZUS ZUA.

Przedsiębiorca zgłasza zleceniobiorcę do wszystkich obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, jedynie ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne.

W przypadku, gdy zleceniodawca zatrudni zleceniobiorcę na umowę zlecenie, a jest on z nim jednocześnie związany na podstawie umowy o pracę, wówczas zleceniobiorca traktowany jest jak pracownik i podlega obowiązkowo wszystkim ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnym z tytułu umowy zlecenia.

➤ **Umowa o dzieło**

Umowa o dzieło zawierana jest pomiędzy zlecającym dzieło i przyjmującym zamówienie. Przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, natomiast zlecający do zapłaty określonego w umowie wynagrodzenia. Przedmiotem umowy o dzieło muszą być czynności dające konkretny, namacalny rezultat – zarówno materialne, np. wykonanie stołu czy krzesła, jak i niematerialne, np. zaprojektowanie strony internetowej. Zatem przedmiotem umowy o dzieło może być wytworzenie przedmiotów bądź ich przerobienie oraz naprawa przedmiotów już istniejących.

➤ **Podobieństwa i różnice umów zlecenie i o dzieło**

➤ Kwestie wynagrodzenia – minimalna stawka godzinowa

- Od 1 stycznia 2017 roku obowiązuje **minimalna stawka godzinowa** przy zatrudnieniu na podstawie umowy zlecenie oraz umowy o świadczenie usług. Od 2023 roku każdy zleceniobiorca musi być zatrudniony z wynagrodzeniem minimalnym 22,80 zł za godzinę. W celu przestrzegania powyższej stawki wskazane jest ewidencjonowanie czasu pracy osób zatrudnionych na podstawie wyżej wymienionych umów. Oznacza to, że wynagrodzenie zleceniobiorców i osób świadczących usługi będzie stanowiło iloczyn stawki godzinowej i liczby przepracowanych godzin. Zmiany te obowiązują jednak tylko zleceniobiorców. Osoby zatrudnione na podstawie umowy o dzieło nie podlegają tym przepisom i ich wynagrodzenie stanowi kwotę, na którą umówiły się strony umowy.

➤ **Podobieństwa i różnice umów zlecenie i o dzieło**

Składki ZUS

Umowy te różnią się również ze względu na przysługujące w ramach tych umów świadczenia. W przypadku umowy o dzieło wykonawca nie ma prawa do ubezpieczeń emerytalnych, chorobowych, rentowych, wypadkowych ani zdrowotnych i nie opłaca z tego tytułu składek. Jednakże warto zwrócić uwagę, że konieczne jest zgłoszenie zawarcia umowy o dzieło do ZUS na formularzu RUD. Natomiast każda **umowa zlecenie** podlega obowiązkowemu oskładkowaniu, czyli od każdej umowy zlecenia należy odprowadzić składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne do momentu przekroczenia przez zleceniobiorcę miesięcznego przychodu na poziomie wynagrodzenia minimalnego obowiązującego w danym roku. Przekroczenie przez zleceniobiorcę kwoty minimalnego wynagrodzenia z wszystkich posiadanych przez niego tytułów do ubezpieczeń powoduje, że kolejna umowa zlecenie obowiązkowo podlega jedynie składce zdrowotnej. Jednakże od obu umów ich zleceniobiorcy muszą zapłacić podatek dochodowy.

Koszty uzyskania przychodów

Zarówno w przypadku umowy zlecenie, jak i umowy o dzieło istnieje możliwość obniżenia podstawy opodatkowania o zryczałtowane koszty uzyskania przychodów. Stawka podstawowa wynosi 20%, a podwyższona 50%, jeśli umowa zakłada korzystanie z praw autorskich.

Podatek dochodowy

Ustalenie odpowiedniej stawki podatku regulowane jest na takich samych zasadach w przypadku obu umów. Jeśli wynagrodzenie brutto z tytułu umowy cywilnoprawnej (tzn. umowy o dzieło lub umowy zlecenia) nie przekracza 200 zł, to należy zastosować 17% zryczałtowany podatek dochodowy (. Jeśli jednak wynagrodzenie jest wyższe, to stosuje się opodatkowanie na zasadach ogólnych.

Wypowiedzenie umowy

Zdecydowane różnice występują również w założeniach tych umów, przykładowo **umowa zlecenie** może być co do zasady wypowiedziana w każdej chwili, natomiast umowa o dzieło określa konkretne warunki, w jakich może dojść do wypowiedzenia. Chodzi tu przede wszystkim o sytuację, gdy np. wykonawca wykonuje dzieło w sposób niezgodny z umową bądź nie dotrzymuje określonych terminów.

Odpowiedzialność wykonawcy

Zasadnicza różnica pomiędzy umową o dzieło a umową zlecenie polega na odpowiedzialności za jej wykonanie. W ramach umowy o dzieło jej wykonawca odpowiada za rezultat swojej pracy, natomiast w przypadku umowy zlecenia zleceniobiorca zobowiązuje się jedynie do należytego wykonania czynności zawartej w umowie, nie biorąc odpowiedzialności za jej ostateczny efekt. Podobnie wygląda sprawa reklamacji. Co do umowy o dzieło to zleceniodawca ma szerokie uprawnienia w zakresie reklamacji, natomiast **umowa zlecenie** nie daje takiego prawa.